

OBC

PROGRAMA

1

4, 5 i 6 D'OCTUBRE
SALA 1 PAU CASALS

CONCERT INAUGURAL

LUCAS DEBARGUE, NÚRIA RIAL
I LUDOVIC MORLOT

ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA
I NACIONAL DE CATALUNYA

PROGRAMA DE MÀ

FREDERIC MOMPOU

(Barcelona, Espanya 1893 - 1987)

CINC CANÇONS

Federico MOMPOU © Ed. SALABERT

Orquestració d'Albert Guinovart - 1a audició - 15'

Damunt de tu només les flors

Jo et presentia com la mar

Pastoral

Cançó de la fira

Aureana do Sil

Núria Rial, soprano

GEORGE GERSHWIN

(Brooklyn, Estats Units 1898 - Beverly Hills, Estats Units 1937)

RHAPSODY IN BLUE

(1924) - 15'

Lucas Debargue, piano

PAUSA 20'

MAURICE RAVEL

(Ciboure, França 1875 – París, França 1937)

DAPHNIS ET CHLOÉ

SIMFONIA COREOGRÀFICA

(1909-1912) – 50'

Orfeó Català

ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA I NACIONAL DE CATALUNYA

NÚRIA RIAL, SOPRANO

LUCAS DEBARGUE, PIANO

ORFEÓ CATALÀ

LUDOVIC MORLOT, DIRECCIÓ

PRIMERS VIOLINS Vlad Stanculeasa, concertino / Jaha Lee, concertino associada / Paula Banciu / Sarah Bels / Walter Ebenberger / Ana Galán / Lev Mikhailovskii / Katia Novell / Ivan Percevic / Pilar Pérez / Ícar Solé / Zabdiel Hernández / Pau Andreu* / Matthias Emmerink* / Daniel Gil* / Eva Ortells* · **SEGONS VIOLINS** Alexandra Presaizen, solista / Emil Bolozan, assistent / Jana Brauninger / Patricia Bronisz / Mireia Llorens / Octavi Martínez / Melita Murgea / Laura Pastor / Robert Tomàs / Antònia Escalas* / Helena Muñoz* / Francesc Puche* · **VIOLES** Milena Simovic*, solista invitada / Rocío Gómez*, assistent invitada / Noemí Fúnez, assistent / Christine De Lacoste / David Derrico / Josephine Fitzpatrick / Franck Heudiard / Sophie Lasnet / Miquel Serrahima / Jennifer Stahl / Andreas Süßmayr / Adrià Trulls · **VIOLONCELS** José Mor, solista / Blai Bosser, assistent / Lourdes Duñó / Vincent Ellegiers / Marc Galobardes / Lluc Pascual / Jean-Baptiste Texier / Yoobin Chung* / Míriam Jiménez* / Queralt Rodríguez* · **CONTRABAIXOS** Luís Cabrera, solista / Christoph Rahn, solista / Dmitri Smyshlyaev, assistent / Jonathan Camps / Aposyol Kosev / Josep Mensa / Matthew Nelson / Anna Grau* / Nenad Jovic* · **FLAUTES** Francisco López, solista / Beatriz Cambrils / Christian Farroni, assistent / Ricardo Borrull, flautí · **OBOÈS** Rafael Muñoz, solista / José Juan Pardo / Dolores Chiralt, assistent / Disa English, corn anglès · **CLARINETS** Pedro Franco, solista / Francesc Navarro / Alfons Reverté, clarinet baix / Francisco Rodríguez*, clarinet en mi b · **FAGOTS** Silvia Coricelli, solista / Noé Cantú / Thomas

Greaves, assistent / **Steven Braunstein***, contrafagot · **TROMPES** Juan Manuel Gómez, solista / Joan Aragó / Juan Conrado García, assistent de solista / **David Bonet** / **Pablo Marzal**, assistent / **Artur Jorge** · **TROMPETES** Mireia Farrés, solista / **Adrián Moscardó**/ **Ángel Serrano**, assistent / **Andreu Moros** · **TROMBONS** Gaspar Montesinos, assistent / **Víctor Fluixà*** / **Raúl García**, trombó baix · **TUBA** Daniel Martínez · **TIMBALES** Marc Aixa*, solista invitat · **PERCUSSIÓ** Joan Marc Pino, solista / Juan Francisco Ruiz / Ignasi Vila / **Vicent Catalán*** / **Eloi Gomà*** / **Miquel Àngel Martínez*** / **Iván Mesas*** / **Lola Olmo*** / **Diego Sáenz** · **ARPA** Magdalena Barrera, solista / **Esther Pinyol*** · **CELESTA** Rodrigo de Vera* · **SAXO ALTO** Nacho Gascón* / **Marta Cid*** · **SAXO TENOR** Ismael Arroyo* · **BANJO** José Ramon Madrid*

ENCARREGAT D'ORQUESTRA Walter Ebenberger

RESPONSABLE DE DOCUMENTACIÓ MUSICAL Begoña Pérez

RESPONSABLE TÈCNIC Ignasi Valero

PERSONAL D'ESCENA Luis Hernández*

*Col·laborador/a

COMENTARI

per **Eva Sandoval**

La flor de la terra

«La música és la flor mateixa de la terra; per molt humil que pugui ser, més s'arrapa al sòl nodridor, i per molt gran que sigui, és d'allà d'on beu la saba més fecunda». Jean Aubry: *La musique et les nations*, 1922.

En l'obra de Frederic Mompou (1893-1987) perviu la influència francesa al costat de l'ambient sonor de la Barcelona on va néixer. Després d'una dècada marcada pels conflictes bèl·lics i per la sequera creativa, el músic va reprendre la seva activitat el 1942, quan tot just s'acabava d'instalar a la Ciutat Comtal després del seu periple parisenc. L'interès renovat pel cant i la poesia catalana es posa de manifest en cicles com el *Combat del somni* (1942-1951), sobre poemes de la col·lecció homònima del seu estimat amic Josep Janés. La primera peça, *Damunt de tu, només les flors* (1942), és considerada com la seva melodia més popular. El dolor del poeta per la mort de la seva estimada es transforma en perfils descendents nostàlgics que desenvolupen un viatge modulant. A la tercera cançó del cicle, *Jo et pressentia com la mar* (1948), un tema agitat i trencat es desplega sobre un acompanyament que evoca deliberadament l'onatge i la immensitat de l'oceà.

Pastoral (1945) està escrita sobre versos en castellà de Juan Ramón Jiménez. Els paral·lelismes entre els anhels del poeta i els elements de la natura queden reflectits en una melodia intimista i expressiva conduïda per la imitació del batut en la guitarra. Per a *Cançó de la fira* (1949), Mompou es va servir del poema homònim de Tomàs Garcés. El va convertir en un *allegro ritmico* que, combinant exaltació i malenconia, descriu les petites meravelles d'una festa popular. Els versos

en gal·lec de Ramón Cabanillas constitueixen el suport textual d'*Aureana do Sil* (1951). El compositor musica aquest cant d'amor amb una melodia angulosa acompanyada d'acords eteris i coloristes, propers al jazz, en un ritme ternari balancejant que simula el corrent d'aigua i el moviment dels plats de les cercadores d'or. L'orquestració d'aquestes peces que ens proposa el reconegut compositor i pianista català Albert Guinovart respecta escrupolosament les partitures originals. A la plantilla escollida, hi destaca el paper de la percussió i l'arpa. «He intentat traslladar a l'orquestra l'efecte sonor que Mompou volia transmetre amb el piano», afirma Guinovart.

També per a George Gershwin (1898-1937) va ser crucial la simbiosi entre la música culta europea i el substrat popular del seu Brooklyn natal. La primera composició d'envergadura en què va aconseguir combinar amb fluïdesa la clàssica i el jazz va ser la seva arxiconeguda *Rhapsody in Blue* (1924). El director i violinista Paul Whiteman, gran defensor del llenguatge jazzístic, va encarregar a Gershwin una obra amb piano solista i àmplia banda de jazz per a un concert titulat *Un experiment amb música moderna*, que se celebraria el 12 de febrer de 1924 a l' Aeolian Hall de Nova York. Però l'autor, de 25 anys, es va oblidar de l'encàrrec fins que va llegir per casualitat un anunci de la seva nova obra a la premsa, per la qual cosa es va veure obligat a escriure la peça en només tres setmanes. Tanmateix, l'estrena va ser tot un èxit. Entre el públic hi havia personalitats com Leopold Stokowski, Jascha Heifetz, Fritz Kreisler i fins i tot Serguei Rakhmàninov, que van veure Gershwin com el creador d'una música autènticament nord-americana. El 1926, Ferde Grofé (qui ja n'havia escrit la instrumentació original) en va realitzar la versió per a piano i orquestra simfònica que finalment s'ha imposat als escenaris.

Des de l'elegant i suggeridor *glissando* inicial del clarinet (a la manera de la música *klezmer* tradicional jueva) i el trinat que n'omple el lànguid discorriment posterior, Gershwin ens proposa «una mena de calidoscopi musical dels Estats Units: del nostre vast gresol, del nostre caràcter nacional únic, de la nostra bogeria metropolitana». Juga amb tres temes principals: una melodia oscil·lant emparentada amb el blues, una mena de descarada marxa de carrer i un material líric i romàntic desenvolupat per les cordes. La incessant pulsó rítmica sincopada, les harmonies pròpies del blues i el jazz, els *wah-wah* dels metalls i el virtuosisme juganer del solista caracteritzen aquest diàleg vitalista entre el piano i l'orquestra.

El món de l'antiguitat va captivar els protagonistes de l'impressionisme musical francès. Aquest és el cas de Maurice Ravel (1875-1937), que es va servir del romanç pastoral atribuït a l'autor grec Longo (s. III dC) per escriure el seu ballet o simfonia coreogràfica en tres parts *Daphnis et Chloé* (1909-1912). El compositor va elaborar l'obra arran d'un encàrrec de l'empresari dels Ballets Russos Serge Diaghilev. Va ser estrenada al Théâtre du Châtelet de París el 8 de juny de 1912 amb coreografia de Michel Fokine, escenografia de Leon Bakst i el paper estel·lar de Vàtslav Nijinski i Tamara Karsàvina com a ballarins principals. La història ens explica la relació entre un cabrer i una pastora, Dafnis i Cloe, que conviuen junts des de nens, s'enamoren i, després de diferents peripècies amoroses, contrauen matrimoni enmig d'una intensa bacanal. Ravel va utilitzar l'orquestra més àmplia de tot el seu catàleg, en què destaca el nodrit grup de percussió (que inclou cròtals, castanyoles, pandereta, *glockenspiel*, triangle, xilòfon o màquina de vent), el clarinet baix, el contrafagot, la celesta, les dues arpes i les cordes en *divisi*. A més a més, també necessita un cor a quatre parts que interpreta sensuals vocalitzacions.

«La meva intenció era compondre un vast fresc musical, menys preocupat per l'arcaisme que per ser fidel a la Grècia dels meus somnis, que s'assembla molt a la que van imaginar i pintar els artistes francesos de finals del s. XVIII», va afirmar Ravel. «L'obra està construïda simfònicament

segons un règim tonal molt rigorós, mitjançant un petit nombre de motius els desenvolupaments dels quals garanteixen l'homogeneïtat simfònica de l'obra». El compositor utilitza cinc temes essencials: l'obertura, la crida de la natura, l'amorós motiu de Dafnis, el graciós vals de Cloe i els dissenys amenaçadors per als pirates. Una de les seccions més destacades és l'albada que obre la tercera part. Ravel ens mostra aquí el seu mestratge com a orquestrador quan, juntament amb el voleteig d'arpes, flautes i clarinets, fa sorgir el tema lentament de les profunditats de l'orquestra fins arribar a un clímax brillant. La dinàmica de la secció de corda creix de manera gradual a mesura que es retiren, d'una en una, les sordines des dels primers faristols, cosa que produeix un efecte sonor d'allò més evocador. Aquesta obra magistral s'ha convertit en una de les pàgines més innovadores i originals de la història de la música.

LLETRES

 [Descarrega les lletres del concert](#)

PRINCIPALS MITJANS PATROCINADORS

